

Resultater af den betingede Domfældelse.

(Uddrag af »Revue pénitentiaire«).

Paa den forrige Aar i St. Petersborg afholdte Kriminalistkongres fremlagdes der to Rapporter vedrørende Anvendelsen af den betingede Domfældelse i de Lande, hvor denne allerede er indført. Den ene af disse Rapporter er udarbejdet af Senator Bérenger, efter hvem den berømte »Loi Bérenger« har faaet sit Navn, den anden af Professor G. Tarde.

Paa en Tid, hvor den betingede Domfældelses Indførelse jo staar paa Dagsordenen herhjemme, ville formentlig de statistiske Oplysninger, som disse Rapporter indeholde, i ethvert Fald delvis ogsaa kunne interessere danske Læsere, og jeg skal derfor nedenfor meddele deres Indhold, forsaavidt dette efter mit Skøn kan have Interesse for os.

I. Senator Bérengers Rapport.

Senatoren begynder med at paavise Forskellen mellem det angelsachsiske System og det latinske. Ved det første udsættes selve *Domfældelsen* paa Betingelse af den Tiltaltes Løfte om fremtidig god Opførsel (England) eller af, at han sættes under offentligt organiseret Tilsyn (Massachusetts, Ny Zeeland). Ved det andet er det *Straffens Fuldbyrkelse*, der udsættes under tilsvarende Betingelser (Frankrig, Belgien, Portugal, Svejts).

Da det vel nærmest er det sidstnævnte System, der paatænkes indført herhjemme, skal her kun anføres de Oplysninger, Rapporten indeholder om dette.

a. Belgien.

Ifølge den belgiske Lovgivning kan Udsættelsen af Straffens Fuldbrydelse tilstaa saavel for Politiforseelser som for mindre Forbrydelser¹⁾. Den kan anvendes baade paa Bødestraffe og Fængselsstraffe, for de sidstnævntes Vedkommende dog kun, naar de ikke overstige 6 Maaneder. Endvidere er Fastsættelsen af den Frist, indenfor hvilken Dommen vil være at exekvere i Tilfælde af daarlig Opførsel fra Domfældtes Side, overladt til Dommerens Skøn. Den maa dog ikke være længere end 5 Aar, men der er ikke fastsat noget Minimum, og Fristen kan derfor af Dommeren gøres saa kort, at den næppe synes at kunne udøve nogen gavnlig Indflydelse, nogle Maaneder, ja endog nogle Dage. Nedenstaaende Tabel viser, at Dommerne gøre rig Anvendelse af denne Bemyndigelse:

Frist	Procentantal	
	Fængselsstraffe for mindre Forbrydelser.	Bødestraffe for Politiforseelser
6 Maaneder og derunder	3,7 %	20,3 %
1 Aar	14,5 »	66,1 »
2 —	7,8 »	9,3 »
3 —	40,6 »	3,1 »
4 —	2,2 »	0,6 »
5 —	31,2 »	0,6 »
Ialt.....	100 %	100 %

¹⁾ »*Délits*«, der paadømmes ved »*les tribunaux correctionnels*«, og for hvilke der som Regel idømmes Fængselsstraffe fra 6 Dage til 5 Aar. I Modsætning hertil staa paa den ene Side de grove Forbrydelser, »*les crimes*«, der paadømmes ved »*les cours d'assises*«, og for hvilke Straffene ere Livsstraf eller længere Tugthusstraffe, og — paa den anden Side »*les contraventions*«, nærmest svarende til vore »Politiforseelser« og som Regel straffede med Bøder.

Forholdet mellem de tilstaaede Udsættelser og Antallet af Domfældte, paa hvem disse ifølge Loven kunne anvendes, er efter de officielle Rapporter for 1898 og 1899 54,36 % og 54,24 %. For sidstnævnte Aars Vedkommende stiger Tallet endog til 60,1 %, naar man kun regner dem, der ere dømte til Fængselsstraffe for mindre Forbrydelser.

De virkelige Tal ere følgende:

I 1891: 21193 tilstaaede Udsættelser		
I 1896: 61310	—	—
I 1899: 68278	—	—

hvoraf 11646 for mindre Forbrydelser.

Som man sér, er der en betydelig Stigning i disse Tal. Hvor stort er Antallet af Tilbagefald? Professor Zürcher i Zürich meddeler i en Rapport, som han har udarbejdet i 1901, angaaende de betingede Domfældelser, at Gennemsnitsantallet af Tilbagefald i de 7 Aar fra 1890—1896 er 3,7 %. Men dette Resultat, som han uden Tvivl er kommen til ved personlig erhvervede Oplysninger, thi Statistiken tier herom indtil 1899, hviler kun paa en Sammenligning mellem det samlede Antal Udsættelser og Tilbagefald inden Fristens Udløb. Dette er imidlertid ikke tilstrækkelig nøjagtigt, thi der er ikke taget Hensyn til de Individier, for hvis Vedkommende Fristen endnu er løbende, og som derfor have en Mulighed for at falde tilbage inden dens Udløb.

De officielle Oplysninger, som Retsstatistiken giver i følgende Udtryk, synes mere nøjagtige: »Nye Undersøgelser, der ere paabegyndte i 1899, have givet nøjagtige Oplysninger om, hvormange Forbrydere der, efter tidligere at have været dømte betingelsesvis, i dette Aar paany ere blevne dømte for en Lovovertrædelse begaaet forinden Fristens Udløb. Der har været 3192 Tilbagefald blandt Personer, der tidligere ere dømte betingelsesvis til en Fængselsstraf, 2293 blandt Personer, der tidligere ere dømte betingelsesvis til en Bødestraf. Sammenligner man An-

tallet af Tilbagefald med Antallet af betingede Domfældelser i 1899, bliver Tilbagefaldsprocenten 24,17 for betingede Domfældelser til en Fængselsstraf, 7,54 for de andre.

Anvendelsen af Loven synes ikke at have udøvet nogen Indflydelse paa Stigningen i Domfældelser for mindre Forbrydelser, som fra 39976 i 1886 ere stegne til 43660 i 1891 og til 44490 i 1899, ejheller paa Tilbagefaldet til mindre Forbrydelser, hvilket fremgaar af Tallene i Rapporterne for 1898 og 1899: 17234 Recidivister i 1898 og 18460 i 1899*.

b. Frankrig.

Udsættelse af den idømte Strafs Fuldbyrdelse anvendes her ligesom i Belgien baade for Bødestraffenes og Fængselsstraffenes Vedkommende. Men hvad de sidstnævnte angaar, udstrækker den sig til alle Straffe, hvilken end deres Varighed er, og hvilken Domstol der end har afsagt Dommen (»cours d'assises« eller »tribunaux correctionnels«).

Fristens Længde er desuden altid fastsat til 5 Aar.

Ifølge den sidst offentliggjorte Statistik (1899) er Forholdet mellem Antallet af tilstaaede Udsættelser og Antallet af Domfældte, der have kunnet opnaa Udsættelse, 26 % eller omtrent en Fjerdedel. Domstolene, der i Begyndelsen vare noget reserverede i deres Anvendelse af Loven, gøre Aar for Aar hyppigere og hyppigere Brug af den, hvilket fremgaar af følgende Tal: 11807 Udsættelser i 1891, 23320 i 1895, 28497 i 1899.

Forholdet mellem Antallet af Tilbagefald inden Fristens Udløb og det samlede Antal Udsættelser vare ifølge Ministeriets Beretning for Aarene 1896 og 1897 1,2 %, naar man kun medregnede de Personer, for hvis Vedkommende den tilstaaede Frist var fuldt udløben. For 1899 var Procentantallet 1,4.

Det er indlysende, at disse Resultater have maattet udøve en kendelig Indflydelse paa Tilbagefaldet til mindre Forbrydelser. Ministeriets Beretning for 1899 bekræfter

dette, idet den udtaler følgende: »Det er af Interesse at undersøge, hvorledes Forholdet stiller sig m. H. t. Tilbagefaldet til mindre Forbrydelser siden 1891 (her følge Tallene: 75383 i 1892, 64129 i 1899), altsaa i 7 Aar en Nedgang af 15 % i Forbindelse med en tilsvarende Reduktion af 15 % af Antallet af Domfældte og af Antallet af idømte kortvarige Fængselsstraffe. Denne tredobbelte Nedgang maa utvivlsomt tilskrives samme Aarsag, nemlig Bestemmelserne i Lov af 26. Marts 1891.«

I Belgien har man længe, ligesom i Frankrig, været tilfreds med de opnaaede Resultater. Hvis det er sandt, hvad der synes at fremgaa af en nylig udstedt officiel Erklæring, at man har begyndt at nære Betænkeligheder, have disse utvivlsomt deres Grund i, at man navnlig i den senere Tid har overdrevet Anvendelsen af Udsættelsen¹⁾, samt i den Fejl i den belgiske Lovgivning, at der ikke er fastsat noget Minimum for Fristen, hvilket har medført Misbrug, idet man har gjort denne altfor kort.

c. Svejts.

Opgivelserne fra dette Land ere temmelig summariske.

Der kan dog nævnes følgende Tal:

For Kanton Vaud: 208 Udsættelser fra 1897—1899, 13 Tilbagefald inden Fristens Udløb, eller 6 %.

For Kanton Genève: fra 1893 til 1900 1112 Domfældelser med 212 Udsættelser eller 19 % og 8 Tilbagefald inden Fristens Udløb eller 3,7 %.

I alle de ovennævnte Stater vidner den stedse stigende Anvendelse af Systemet og det stadig lave Antal Tilbagefald tilstrækkeligt om Systemets gavnlige Virkninger.

¹⁾ 68278 Tilfælde i 1899, medens Frankrig i samme Aar kun har haft 31477 Tilfælde, og det skønt Udsættelsens Omraade er langt mere udstrakt ifølge fransk Ret.

De Forhaabninger, man har nærret til dette System, ere saaledes ikke blevne skuffede. Forfatteren af det franske Lovforslag formulerede Systemets Formaal saaledes: »at fremkalde den størst mulige Afskrækkelse fra Forbrydelser ved den mindst mulige Anvendelse af Straf«.

Sammenligner man Virkningerne af de to ovennævnte Systemer, er der to Omstændigheder, der synes at vise det fransk-belgiske Systems Fortrin.

For det første, at Dommerne overalt, hvor det er anvendt, have vist en stadig stigende Iver efter at udvide Brugen af det og derved have tilkendegivet deres Tro paa dets gavnlige Virkninger; 8000 Tilfælde mere i Frankrig i 5 Aar, samme Antal for Belgiens Vedkommende i et kortere Tidsrum.

I Modsætning hertil have de engelske Domstole ikke været nær saa ivrige efter at anvende det angelsachsiske System.

For det andet, at den rivende Udvikling, som Englands Eksempel i Begyndelsen medførte¹⁾, er kendelig aftaget, efter at det fransk-belgiske System er bragt i Anvendelse. Naar undtages nogle engelske Kolonier, der naturligvis ere blevne paavirkede af Moderlandet, synes nemlig Kanton Neuchâtel at være den eneste Stat, der har indført Systemet med Udsættelse af Domfældelsen (Lov af 10. Februar 1892).

Det fransk-belgiske System er derimod med nogen Forskel i Enkelthederne indført i et stort Antal Lande: Luxembourg (Lov af 10. Maj 1892), Portugal (Lov af 6. Juli 1893), Norge (Lov af 2. Maj 1894), Svejts (Kantonerne Genève og Vaud ved henholdsvis Lov af 29. August 1892 og Lov af 13. Maj 1897), ja endog nogle engelske Kolonier have antaget Systemet: Queensland, Victoria og Ny Syd-wales (1890 og 1894).

¹⁾ 27 Stater blandt de nordamerikanske Fristater havde efterhaanden fulgt den engelske Lovgivning paa dette Punkt.

Østrig, Ungarn og Rusland have under Udarbejdelse Lovforslag gaaende ud fra de samme Principer.

II. Professor Tardes Rapport.

Professoren viser, støttende sig paa den kriminelle Statistiks officielle Tal, »hvilken udmærket Virkning denne Forholdsregel, der er præget af fornuftig Mildhed og klog Overbærenhed, har frembragt i Frankrig med Hensyn til Tilbagefaldet til mindre Forbrydelser«.

Det virksomste Middel, skriver han, til at opnaa en Formindskelse i Antallet af Forbrydelser vil utvivlsomt være at forsøge at forhindre de Personer, der allerede én Gang have været dømte, i at falde tilbage. Hvorledes skal man nu naa dette Maal?

Bidrage de kortvarige Straffe mere til Tilbagefaldet end de længere Fængselsstraffe?

Have de langvarige Straffe større moralsk Virkning, eller ere de mindre demoraliserende?

Er Cellefængsel, i Stedet for Behandling i Fællesskab, og Forvisning virksomme Midler til at forhindre Tilbagefald?

Disse tre Spørgsmaal besvarer Professor Tarde benægtende, og han beviser i nogle faa Linjer, at disse tre Midler ikke have frembragt de Virkninger, som Lovgiverne have ventet sig.

Men det, som Voldsomhed og strenge Straffe ikke har kunnet bevirke, er nu opnaaet ved Mildhed og ved en mere og mere udstrakt Anvendelse af Loven af November 1891, den saakaldte »Loi Bérenger«, og han beviser det ved at sammenligne Antallet af Tilbagefaldne til mindre Forbrydelser i 1891 med det tilsvarende Antal i 1899, 105380 i 1891 mod 88183 i 1899. Tarde vil ikke tilskrive Forvisningen den ringeste Andel i denne Nedgang i Tilbagefaldet. »Man har ikke Ret dertil«, skriver han, »efter-som i Tidsrummet mellem 1885, det Aar Forvisningsloven

blev udstedt, og 1891, Aaret for Loven om betinget Domfældelse, førstnævnte Lov har haft Tid til at virke, uden at man paa noget som helst Punkt har sporet dens Virkning. Det er da fuldstændigt logisk at søge Forklaringen af Nedgangen i Recidivistantallet alene i Loven af 1891. Fra 1892 til 1899 er Antallet af Udsættelser, tilstaaede Personer, der ere dømte for mindre Forbrydelser, steget til 185918. Det er mere, end der behøves for at gøre Regnskab for den numeriske Nedgang af Tilbagefaldene.«

Et vist Antal tilstaaede Udsættelser ere ganske vist senere blevne tilbagekaldte, men »den specielle Recidivprocent for dem, der nyde godt af »loi Bérenger« er stadig meget lav og vedbliver at aftage, idet i 1892 3,6 % af de tilstaaede Udsættelser bleve tilbagekaldte, medens der i 1899 kun blev tilbagekaldt 1,4 %. Dette Procentantal har siden 1895 holdt sig temmelig konstant imellem 1,5 % og 1,4 % og er endog i 1896 og 1898 gaaet ned til 1,2 %.«

I Begyndelsen havde man næret Frygt for at se Antallet af de første Gang Domfældte vokse betydeligt ved Udsigten til, at en ganske platonisk Domfældelse, fri for enhver Straf, vilde blive anvendt paa den første Gang begaaede Forséelse. Denne Frygt har ikke været begrundet, hvilket nedenstaaende Tabel tilfulde godtgør:

Aar	Første Gang dømte for mindre Forbrydelser	Første Gang dømte for grove Forbrydelser
1890	112133	1235
1891	118655	1261
1892	124680	1217
1893	125604	1278
1894	126837	1205
1895	121800	992
1896	115556	1004
1897	114017	1074
1898	109419	980
1899	107990	969

Hvad man navnlig maa tage i Betragtning, siger Tarde, er, at Publikum har modtaget denne Lov med aabenbar Sympati, idet det med Rette gør den Betragtning gældende, at selv om faktisk disse Domme i 99 af 100 Tilfælde ikende Straffe, der ere bestemte til ikke at fuldbyrdes, er det dog ikke desto mindre *Domfældelser*, og det er det væsentlige.

Samfundets Tarv, der bl. a. varetages af den kriminelle Retspleje, fordrer ikke, at man skal gengælde Slag med Slag, ondt med ondt, men derimod at man mod den Nægtelse af de sociale Principer, som Forbrydelsen indeholder, skal sætte deres højtidelige Bekræftelse og den officielle Dadel af deres Krænkelse. Straffens Fastsættelse, Antallet af Maaneder, i hvilke Fængselsstraffen idømmes, eller Bødens Størrelse, tjener fremfor alt til at præcisere og udmaale Vægten af denne Dadel.

Som praktisk Resultat kan endelig nævnes, at Loven om den betingede Domfældelse har haft den Virkning, at Domstolene idømme langt strængere Straffe end tidligere.

»Den har saaledes virksomt raadet Bod paa Misbruge af de korte Straffe. samtidig med at den klart har belyst den straffende Retshaandhævelses ganske subjektive, i Realiteten rent moralske Karakter.«

Adolf Goos.

Hvem bør træffe Afgørelsen om betinget Strafudsættelse?

Herom har den bekendte Professor Wach fornylig ud talt sin Mening i *Deutsche Juristenzeitung*.

Han er i og for sig en Tilhænger af den betingede Strafudsættelse og mener, at denne, der siden 1895 i de fleste tyske Stater har været i Brug, i den forløbne Tid har vist sig hensigtssvarende.

Den kan i Preussen kun anvendes paa unge og forhen ustraffede Personer, af hvilke 80 % har bestaaet Prøven;

i andre Stater har man ogsaa fortrinsvis anvendt den paa ustraffede unge Mennesker, der vare idømte korte Frihedsstraffe, men undertiden dog ogsaa paa tidligere straffede, af hvilke imidlertid kun 55 % har holdt sig Prøvetiden ud, hvorfor Wach holder paa, at Anvendelsen overhovedet bør indskrænkes til forhen ustraffede, hvilket ogsaa anerkendes af de derom givne Love.

Han tager derhos bestemt Ordet for, at Strafsættelsen ikke bør være en Naadesakt, men en Sag, der afgøres af Domstolene i Forbindelse med de straffuldbyrrende Myndigheder, for at det derved kan blive paa det nøjeste undersøgt, om Personen virkelig er egnet til denne Behandling. Herpaa er det jo nemlig, det kommer an, og til Bedømmelse deraf har de nævnte Myndigheder de bedste Forudsætninger.

Naar man for den administrative Afgørelse har anført, at denne vil sikre en større Ensartethed i Tilfældenes Behandling, maa dertil svares, at den Grad af Ensartethed, som efter Principet overhovedet er ønskelig, lader sig fastsætte ved Lov. Den større Ensartethed, som Administrationen vil kunne hidføre, vil kun blive af teknisk-juridisk Art og derfor saa fjern som mulig fra det Hensyn, der i denne Afgørelse bør være det eneraadende, nemlig det individuelle.

S. G.